

Vort “nej” og Guds “ja”

ved sognepræst Finn Ryneld

Det er blevet sagt, at unge mennesker i teenage-alderen burde gå rundt med et skilt om halsen med teksten: “Under ombygning”. Og mon ikke de, som har børn, kan nikke genkendende til den betegnelse. For under ombygning det er netop, hvad man er. Vi er nok nogle, der husker fra os selv, hvor forvirrende det var at befinde sig i det “ingenmandsland” mellem barn og voksen, som kaldes teenage-årene. En tid, hvor den vante og trygge orden bryder sammen, fordi så meget nyt skal finde plads i hverdagen, og man derfor let føler sig ladt alene med et forsøg på at skabe sammenhæng i tilværelsen. I den situation er der i regelen kun én ting, man er nogenlunde sikker på, og det er at være imod alt det, andre står for. Især de værdier og det liv forældrene eller voksne i almindelighed repræsenterer. Det svar, som ligger først på læben, når man bliver bedt om noget, er derfor ofte: “Nej!” - “Nej, jeg vil ikke!”.

Vi kender derfor også det trævne og vrangvillige “Ja”, når vi beder om hjælp derhjemme: Et “Ja”, som måske kræver gentagne opfordringer eller slet skjulte trusler for at komme til udførelse, hvis vi da ikke selv bærer affaldsposen ud eller klarer opvasken alene, fordi vi ikke orker at høre på mere vrøvl. Men vi kender heldigvis også det mutte “Nej”, der ender med at blive til et “Ja”, hvis vi afstår fra den direkte konfrontation og i stedet giver tid og plads til, at henvendelsen om hjælp kan blive overvejet en ekstra gang.

Også fra arbejdspladsen, sportsklubben, foreningsbestyrelsen, og hvor vi nu ellers omgås andre mennesker - fra alle disse sammenhænge - kender vi irritationen over, at man ikke altid kan regne med, folk gør, hvad de har lovet eller måske oven i købet har pligt til. Ligesom vi heldigvis da også kender til at blive glædeligt overrasket, når nogen helt uopfordret og ganske uventet udviser initiativ, omtanke og omsorg. Men vigtigst af alt: Vi kender vankelmodigheden og vrangviljen fra os selv.

I mange af livets forhold siger vi ja, men lader alligevel stå til. Og gang på gang siger vi nej, men gør dog dét vi siger nej til. I begge tilfælde fordi den magt i os selv, vi er tilbøjelige til at opfatte som den vigtigste og stærkeste magt, nemlig den frie vilje, når det kommer til stykket hverken er så fri eller så stærk, som vi ynder at bilde os ind. Det menneskelige sind er en kompliceret størrelse, der beherskes af alle mulige impulser, tilskyndelser og indfald. Drifter og pludselige indskydelser har således langt større indflydelse på vores adfærd, end vi bryder os om at indrømme.

Oftentimes véd vi jo udmærket, hvad vi bør gøre, men er alligevel ude af stand til at gøre det. Det kan være det syge familiemedlem eller den sørgende nabo, vi skulle besøge. Et besøg, som hele tiden bliver udsat, for vi har jo så travlt. Og inden vi sér os om, er tidspunktet forpasset. Eller det kan være den fejltagelse eller misforståelse i forhold til et andet menneske, vi aldrig får ryddet af vejen, fordi vi viger udenom med undskyldningen om, at den rette lejlighed endnu ikke har vist sig. Ja, det kan være noget så dagligdags som, at vi aldrig får fortalt vore forældre, ægtefælle eller børn, hvor højt vi elsker dem eller får sagt ordentlig tak for dét de har været og stadig ér for os. Uden at vi rigtigt lægger mærke til det, bevæger vi os den ene gang efter den anden fra et punkt, hvor noget mageligt kan nås, til det punkt, hvor det er for

sent. Og ikke sjældent er vi godt klar over, at det er forkert, men vi kan bare ikke lade være.

Var det nu hele sandheden om vort liv, så var vi i ordets egentligste forstand fortabte. Vore nærmestes og vort eget liv ville tørre ud og dø hen som en plante, der ikke vandes. Men ligesom der findes en destruktiv magt i os, som får os til at undlade det gode, vi gerne vil og får os til at gøre det onde, vi ikke vil, sådan findes der også en magt, der sætter sig igennem på trods af alle vore kølige overvejelser og modvilje og får os til at handle godt. Så vi bærer over med andre og tilgiver endnu engang - ser gennem fingre med og trods al rimelighed alligevel går med til noget, vi var fast besluttede på at afvise. En magt, der er stærkere end os selv og som handler med og gennem os. Nemlig Guds magt, som den er blevet åbenbart for os i Kristus: Den magt som i forholdet til os altid lader nåde gå for ret og derfor kræver det samme af os. Men som aldrig lader os alene med det krav.

Og heldigt for os, at det forholder sig sådan. For gang på gang forkyndes det af Vorherre, at Gudsriget - fællesskabet i og med kærlighedens magt - afhænger af handlinger og ikke blot af ord: Inderlige og højstemte erklæringer samt fromme attituder gør det ikke alene: Troen på Gud og bekendelsen til Kristus bør altid vise sig som kærlighed til medmennesket. Og når det kommer dertil, må vi nok alle erkende, at det kniber noget.

En kollega har fortalt, at han engang skulle døbe en kommende konfirmand. Til spørgsmålet: "Forsager du djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen", svarede drengen resolut: "Nej!". Lettere befippet fik præsten rettet drengen. Bagefter kom han imidlertid til tænke på, at drengen uden at vide det nok kom sandheden nærmere end alle vi andre, der husker at svare ja og nej på de rigtige steder. For hvem magter, når det kommer til stykket, for alvor at tage afstand fra det onde i både ord og handling. Er vi ikke alle henvist til håbet om, at en anden råder for den sag, som vi også beder om det i Fadervor: "..fri os fra det onde.."?

Som Kristus i dåben blev vores bror, har også vi pligt til behandle næsten som vor bror eller søster. Men det magter vi kun ved hans kraft. Eller som Johannes Møllehave siger det i et digt:

"Du ved, bag mit ja, er der altid et nej.
Du kender min falskhed, du kender jo mig.
Du ved, at jeg går ad fortabelsens vej,
hvor et rungende ja, er et svigefuldt nej.
Jeg gi'r dig mit ja, fordi jeg er fej,
bekendelsen til dig er altid et nej.

De slog dig ihjel for at trække en streg.
Din død på et kors var hvert menneskes nej.
Du fik deres ja, og de løb deres vej.
Selv Peters bekendelse endte med nej.

Din kærlighed bryder hvert skel og hver streg.
Du gi'r os dit ja, trods hvert menneskes nej.
Din kærlighed visker fornægtelsen ud,
således er verden elsket af Gud,
at vi trods vores nej må beholde dit ja,
og leve af nåde i glæde endda".